

Utánam, fiúk!

Vörös Édua Piroska

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Képi ábrázolás BA 5.

Szalay Ignác, tanársegéd

Az Utánam, fiúk! című képregénysorozatomat 2010-ben kezdtem el rajzolni. Nagyjából 5-6 éven keresztül tervezgettem a történet alapjait, miről szóljon, milyen világban játszódjon, milyen karakterek legyenek benne, sőt, mi legyen a végkifejlete. A sorozatot még nem fejeztem be, nagyjából a felénél tartok a történet kidolgozásának (a vázlatok már sokkal hosszabban előremutatnak).

Az inspirációt egy hosszabb sorozat megrajzolásához főként a japán alkotóktól merítettem. Tizenéves koromban számtalan „japán stílusú” rajzot készítettem. A 2000-es évek elején berobbanó japán rajzfilmek (animék) és japán képregények (mangák) hatására – amiket a mai napig kedvelek, bár már sokkal szigorúbban szelektálom, melyiket nézem meg - úgynevezett fan-artokat (rajongói rajzokat), illetve egyes művek prafrázisait rajzoltam rendszeresen (a középiskolai munkák mellett), kizárólag „a fióknak”, vagy közeli barátoknak. Azonban egy idő után kezdett számomra unalmassá válni a japánok utánzása, és elkezdtem a saját stílusomat kifejleszteni, mintegy észrevétlenül, ahogy folyamatosan ismertem meg európai és amerikai alkotók műveit is. Természetesen amit megtanultam ezeknek a rajzoknak a készítése során, az alkotók rajzainak a megfigyelése közben, és hasznosnak találtam, bizonyos elemeket, olyan fogásokat, amikkel a képi világom könnyebben értelmezhetővé, emészthetőbbé válik, megőriztem a „fan-artozás” után is, de olyan módon, hogy az ne váljon dominánssá a műveimben.

Az Utánam, fiúk! története egy hight-fantasy világban játszódik, vagyis teljes mértékben kitalált környezetben, kitalált történelemmel, és olykor sajátos evolúciós folyamattal (azaz fantázialények is megjelennek, például tündérek). Jelen van a mágia egy természetközeli formája, vagyis a varázslásra képes szereplők irányítani tudják a természeti elemeket (tűz, víz, levegő, stb). A Harry Potterben szereplő „praktikus”, „háztartási” bűbájok viszont nem fordulnak elő, amely a brit mágiavilág sajátossága. A történelmi kor, amelyben játszódik, civilizált, mégis technikailag kissé „elmaradott”. Például létezik távíró, viszont a legfejlettebb jármű az állati erővel hajtott szekér, vagy hintó. Még nincs kihasználva a gőz, vagy az elektromosság. Talán, némi csúsztatással, vagy kiegészítéssel az ókori Róma virágkorához lehet hasonlítani. Hogy miért éppen egy ilyen világban? Mert a fantasy az egyik kedvenc műfajom, az ember ténylegesen a képzeletével teremthet meg bármit – a történelmi hűséghez, vagy a valósághoz való ragaszkodás korlátai nélkül. Ebben nincsenek határok, csak amit a szerző saját magának felállít. Ám ezeket a szabályokat feltétlenül, következetesen be kell tartani.

A mese szereplőorientált, vagyis főként a szereplők különbözőségére, azok konfliktusaira, helyzeteire fókuszál. De igyekeztem magát a történetet is érdekessé formálni. Leginkább kaland kategóriába sorolható, itt-ott fordulatokkal, korábbi epizódokból visszacsengő utalásokkal. Nem áll szándékomban –a japán alkotókhoz hasonlóan – töménytelen mennyiségű szereplőt felsorakoztatni, ezért is van egy viszonylag kevés karakterből álló fix gárda, a főszereplők. Beiktattam egy kisgyereket is közéjük, ezzel, az ő tájékozatlansága által az olvasót is könnyen be tudom vezetni ennek az univerzumnak a világába.

A cím (Utánam, fiúk!) egyfajta felhívás a kalandra, amely – a poén kedvéért csak a sorozat legvégén fog elhangozni.

Már több (amatőr) képregény állt a hátam mögött, mikor ebbe belekezdtem. A technikám az első fejezeteknél hagyományos papír-ceruzarajz vázlatból állt, majd különböző vastagságú filctollakkal készítettem a kontúrokat. Mivel a kezdetekben még magára a vázlatlapra rajzoltam a kihúzást, utána kiradíroztam a vázlatokat, az első néhány fejezet nem maradt meg ebben a formájában.

Ahogy haladtam a munkákkal, egyre inkább rájöttem, hogy a filctoll nem a legmegfelelőbb eszköz a képi világom véglegesítéséhez. A filctollal nem tudok olyan vonalat húzni, ami visszaadná az eredeti vázlatok finomságát. Hiába próbálkoztam a létező legvékonyabb filctollakkal, megvan az a tulajdonságuk, hogy csak egy vastagságot képesek produkálni, vagy éppen szétfolynak, ha egy szempillantásnyi idővel több ideig tartom a papírom a hegyét. Illetve kombináltam az árnyalatok miatt vizes, és alkoholos bázisú tollakat, mégse voltam elégedett az eredménnyel. Ezért elkezdtem más eszköz után kutatni.

Akkortájt tudtam meg, hogy egyik kedvenc francia alkotóm, André Chéret vékony, 00-ás ecsettel rajzolta meg a képregényeit (Magyarországon legismertebb a Rahan című műve). Beszereztem tehát 0-s és 00-ás ecseteket, és azokkal kezdtem kihúzni a képregényt.

Hamar világossá vált, hogy az ecset sem a legjobb ehhez a munkához. Az árnyékolásokat kitűnően meg lehet oldani vele, de mivel eleve kis méretűek a képek, hiába a vékony ecset, nem lett olyan szép a végeredmény, mint amit vártam tőle.

Ezután elkezdtem használni a mártogatós tollat, ami gyönyörűen a kezemre állt. A tintás kihúzás is tetszetős volt, és ezzel a módszerrel nagyon sokáig, több éven keresztül készítettem a képregényem kontúrozását.

Végül átálltam a digitális kidolgozásra. Sokáig morfondíroztam rajta, mert attól tartottam, hogy a digitális kihúzással a képek „elveszítik a lelküket”, túl mesterséges hatást fognak kelteni. A végső lökést az adta meg, amikor – már több évnyi tintahasználat után – az egyik kész oldalra sikerült ráborítani a tintatartót. 2015 óta tehát teljes mértékben digitális eszközökkel dolgozom ki a (még mindig) papír-ceruza alapú vázlatokat. Mivel már számtalan utómunkát számítógéppel készítettem, így fel se tűnt, hogy plusz egy lépést beiktattam a digitális folyamatba. Ami még emelett szólt, hogy kevesebb piszokkal jár, és az anyaghasználat is minimális (divatos szóval élve: fenntarthatóbb). Amitől tartottam, nem következett be: a digitálisan kontúrozott képek ugyanolyan „élők” maradtak, mintha papíron készítettem volna. Azzal az előnnyel, hogy ha itt elrontottam valamit, azonnal ki tudom javítani, és nem telik el bizonyos idő, míg hozzá tudok kezdeni, esetleg mire eljutok az adott kép kihúzásáig, addigra el is felejttem, mit rontottam el. (Például az egyik szereplőn egyik képen nincs cipő, a másikon viszont véletlenül rárajzoltam, rutinból. Előfordult, hogy ilyen bakikat is kidolgoztam anélkül, hogy észrevettem volna.)

A folyamat: a korábban említett papír-ceruza technikával készítem a vázlatokat. Vagyis nem túl drága lapra (általában nyomtatópapírra) megrajzolom a vázlatos oldalt. Ábrázolom nagyjából a paneleket (kockákat), a szóbuborékok helyét, beírom kézzel a szöveget, és megrajzolom a szereplőket. Valójában forgatókönyvnek is lehet nevezni, amely határozott, egyvonalas kihúzással kerül kidolgozásra. A következő lépés a szkennelés. A gépben beszkennelem, azaz digitalizálom egyenként az oldalakat, külön megszámozott mappába,

amelyet a fejezetről nevezek el. Mivel a fejezetek számozása folyamatos, tehát nem kezdem kötetenként előlről a számozást, így nem áll fenn két kötetnek az összekeverése sem. Emiatt kezdődik az ötödik kötet a 25-ik fejezettel.

A vázlatok szkennelése alap felbontással történik (72 dpi), nagyobbra nincs szükség.

A digitális kezelést Photoshop programmal kapja. A programban létrehozok egy új „vásznat”, itt már nagy felbontással (200 dpi), és A/4 méretarányban. Az adott oldal vázlatát réteggként helyezem rá, s megfelelő méretre nagyítom. A kihúzás asztali gépnél történik, Wacom digitális toll és tábla segítségével.

A képek kontúrozása után elkészítem a paneleket, majd a szóbuborékokat, külön rétegekre. A szöveget kapitális betűkkel írom bele a buborékokba (mivel ezek külön rétegen vannak, lehet őket nagyítani, illetve kicsinyíteni, attól függően, amit az adott helyzet megkíván). A kontúrozott képeket pedig behelyezem a panelekbe (a képek méretét is lehet változtatni). Végül árnyalatokat, rasztereket „festek” a képekre, és ha valahol szükséges, az „akcióvonalakat” is ekkor, az utolsó stádiumban illesztem be.

Szoktam készíteni olykor egy-egy színes oldalt, vagy színes képet, de főként csak amiatt, hogy az olvasó lássa, milyen színekkel képzeltem a szereplőket, a környezetüket. (És persze, hogy a borító, illetve a fejezetek kezdőképei jól mutassanak.) Ez a módszer is a japán képregényrajzoló köréből származik, ugyanis ők heti rendszerességgel rajzolnak meg egy teljes, 20-30 oldalas fejezetet, hetilapok számára (pl Weekly Jump magazin). Vagyis nincs idejük színezéssel foglalkozni, ezen kívül kész anyagi csőd lenne egy több száz oldalas képregényt színesben kinyomtatni. A kötetbe gyűjtött műveikben emiatt élnek az a trükk, hogy az első néhány oldalt színezik ki, majd a színárnyalatok fokozatosan, oldalról oldalra eltűnnek. Például az első oldalon a képek még komplett színpalettával vannak ellátva, a negyedik-ötödik oldalon, szinte észrevétlenül, eltűnedeznek a színek, már csak pl a kék és a piros árnyalatai szerepelnek. Ezzel a trükkel azonban az alkotó „ráveszi” az olvasó agyát, hogy a kötet fekete-fehér képeit is színesben „lássa”. Magam nem élek ezzel a módszerrel (de talán kipróbálom majd), csak egyszerűen kiszínezem a borítót, vagy beillesztek egy-két színes képet a fejezetek végén.

Bár én nem egy hét alatt rajzolok meg egy fejezetet, hanem nagyjából egy hónap alatt (nem vagyok határidőhöz kötve, szerencsére, vagy sajnos), mégis inkább a fekete-fehér, grafikusabb rajzstílust preferálok, ebben komfortos alkotnom. Ami egy több száz oldalas képregény megrajzolásánál nem mellékes szempont.

Hogy ne „fáradjak bele” a képregényes stílusba, olykor kilépek a komfortzónámból és megrajzolom a szereplőimet egy-egy kép erejéig egészen bugyuta kis „babaszerűként”, de előfordul, hogy elpepecselek egy realisztikus portréval.

A sorozat kinyomtatása is egy külön történet. Bár megfordult a fejemben, nem a saját ötletem volt, soha nem akartam „piacra dobni”. Kis mecénási segítséggel azonban 2012-ben magánkiadásban megjelent az első kötet, majd gyors egymásutánban a második és harmadik, 2014-ben a negyedik. Itt egy hosszú szünet következett, több okból is, majd a legutóbbi, ötödik kötetet sikerült kinyomtatni a pandémia kellős közepén.

Jelen kötetben (ötödik) még a mártogatós tollal kihúzott képek láthatók, digitális kiegészítésekkel. A következő kötetben - aminek már készen van az anyaga – elkezdődik „egy új korszak”, vagyis abban már több, mint a felében a digitálisan kihúzott képi világ lesz látható.

Jövőbéli tervem, hogy a következő nyomdai akcióm az Utánam, fiúk! első kötetének utánnyomása, és a hatodik kötet kiadása lesz.

Az első kötet utánnyomása felújított formában fog történni. Azon megfontolásból újítom fel, hogy a kezdeti, kísérletezgetős szintű kivitelezés több olvasót eltántoríthat a sorozat elolvasásától, ha nincs meg az igényeinek megfelelő minőségű képi világ. Más képregényalkotók példáját követve eldöntöttem, hogy az első kötetem anyagát újrarajzolom és szerkesztem. Nem lesz benne a történetet befolyásoló változás, mindössze kellemesebb lesz a szemnek.

A hatodik kötet anyaga már készen van, és a kiadását 2025-re terveztem, már az egyetemen szerzett tapasztalatokat is beiktatva a kivitelezéskor.